

TBMM
HAKKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 19914

Tarih : 15.09.2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlköğretim ve Eğitim Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi gerekçeleriyle birlikte ilişikte sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını arz ederim.

Meral DANIŞ BEŞTAŞ

Erzurum Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Plan ve Bütçe
Esas Komisyon	Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor
Tarih: 1-10-2026	Esas No: 2/3883

T B M M KANUNLAR VE KARARLAR BSK.LIGI
24 Eylül 2026
Numara:

T B M M GENEL MURAKKAT
24 Eylül 2026
No: 1946663

GEREKÇE

Okulların açılması ile artan yoksulluk ve ekonomik krizin bozduğu dengelerin damga vurduğu belirli eğitim kalemleri gündeme gelmiştir. Parasız eğitim hakkı anayasal güvence altında olduğu halde, velilere yüklenen gider kalemleri, eğitim hakkını ulaşılabilir olmaktan çıkarmıştır.

Bilindiği üzere Anayasanın 2. maddesinde Türkiye Cumhuriyeti'nin bir "Sosyal Devlet" olduğu açıkça vurgulanmış; 42. maddesinde ise "Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz" ve "İlköğretim, kız ve erkek bütün vatandaşlar için zorunludur ve Devlet okullarında parasızdır" hükümleriyle eğitimde fırsat eşitliği güvence altına alınmıştır.

Ancak günümüz sosyo-ekonomik koşullarında, eğitim-öğretimin tamamen "parasız" olduğunu söylemek güçleşmiştir. Özellikle büyükşehirler başta olmak üzere ülke genelinde okul servis ücretleri, akaryakıt maliyetleri ve toplu taşıma giderleri, velilerin omuzlarında taşınması imkansız birer mali yük haline gelmiştir. Bu durum, dar ve orta gelirli ailelerin çocuklarının eğitime erişim hakkını kısıtlamakta ve anayasal bir ilke olan eğitimde fırsat eşitliğini zedelemektedir.

Mevcut durumda uygulanan "Taşımalı Eğitim Sistemi" yalnızca belirli kırsal bölgeleri kapsamakta, şehir merkezlerinde yaşayan milyonlarca öğrenciyi ve aileyi bu haktan mahrum bırakmaktadır. Oysa ki devlet okuluna giden her bir çocuğun okula güvenli, sağlıklı ve mali bir kaygı gütmeden ulaşabilmesi, çağdaş sosyal devletlerin asli sorumluluklarındanır. Nitekim gelişmiş dünya örnekleri incelendiğinde, öğrencilerin okula erişim hakkının kamusal bir hak olarak kabul edildiği açıkça görülmektedir. Örneğin; Amerika Birleşik Devletleri ve Kanada'da devlet okullarında eğitim gören tüm öğrencilerin ev ve okul arasındaki ulaşımı, okul bölgeleri tarafından finanse edilen sarı okul otobüsleri (School Bus) vasıtasıyla tamamen ücretsiz olarak karşılanmaktadır. Benzer şekilde pek çok Avrupa Birliği ülkesinde, ev ile okul arasındaki mesafe kriterine göre veya dar gelirli aileler gözetilerek okul servisleri ya tamamen ücretsiz ya da sembolik ücretlerle devlet eliyle işletilmektedir. Dahası; Berlin, Lüksemburg, Lizbon gibi gelişmiş Avrupa şehirlerinde tüm çocukların ve gençlerin şehir içi toplu taşıma araçlarından tamamen ücretsiz yararlanması sağlanarak eğitime erişimin önündeki tüm coğrafi ve mali engeller kaldırılmıştır.

Dünya genelindeki bu çağdaş ve sosyal uygulamalara karşın, Türkiye'de çocuklarımızın sabahın erken saatlerinde, kış şartlarında veya güvensiz sokaklarda yürümek zorunda kalması ya da ailelerin bütçelerini zorlayarak fahiş servis ücretleri ödemeye mahkûm edilmesi kabul edilemez bir gerçeklik olarak önümüzde durmaktadır.

Bu kanun teklifi ile devlet okullarında öğrenim gören tüm çocukların ev ve okul arasındaki ulaşımının tamamen ücretsiz karşılanması amaçlanmaktadır. Böylelikle, ailelerin ekonomik yükünün hafifletilmesi, trafik yoğunluğunun azaltılması ve en önemlisi çocukların okula erişim güvenliğinin en üst düzeye çıkarılması önerilmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Yapılan değişiklik ile okula gitmekte olan çocukların, ulaşımlarının güvenilir ve ücretsiz bir şekilde karşılanması amaçlanmıştır. Eğitim kurumlarında öğrenim gören öğrencilerin okula güvenli ve zamanında erişimlerinin sağlanması amacıyla, ulaşım hizmetlerinin Millî Eğitim Bakanlığı tarafından ücretsiz olarak karşılanması düzenlenmektedir. Ayrıca, taşımacılığın çocukların can güvenliğine uygun olarak yürütülmesi amacıyla İçişleri Bakanlığı ile ortak standartların belirlenmesi ve uygulamanın usul ve esaslarının Millî Eğitim Bakanlığı tarafından netleştirilmesi hüküm altına alınmıştır.

MADDE 2- Yürürlük maddesidir.

Madde 3- Yürütme maddesidir.

İLKÖĞRETİM VE EĞİTİM KANUNU'NDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 12.01.1961 tarihli ve 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 12- Eğitim kurumlarında öğrenim süresi boyunca öğrencilerin okula güvenli, sağlıklı ve zamanında erişimi açısından gereksinim duyduğu ulaşım hizmetleri ücretsiz olarak Bakanlıkça karşılanır.

İlköğretim ve ortaöğretim kademesindeki tüm devlet okullarında öğrenim gören öğrencilerin evleri ile okulları arasındaki gidiş-dönüş ulaşımı, yerleşim yerinin mesafesine bakılmaksızın Bakanlık tarafından tahsis edilecek okul servis araçlarıyla meccanen sağlanır.

Toplu taşıma ağının gelişmiş olduğu şehir merkezlerinde, talep eden öğrencilere okul servis hizmeti yerine ikame olarak şehir içi toplu taşıma araçlarında geçerli ücretsiz ulaşım kartları meccanen verilir.

Verilecek olan servis taşımacılığı hizmetinin güvenlik standartları, güzergahların en uygun hale getirilmesi ve araç nitelikleri Millî Eğitim Bakanlığı ile İçişleri Bakanlığı tarafından çocukların can güvenliği ve fiziksel gelişimleri göz önünde bulundurularak belirlenir.

İşbu Kanunun uygulamasına ilişkin usul ve esaslar Millî Eğitim Bakanlığı tarafından belirlenir.”

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.